

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO
pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani

OBLIKOVNE PRVINE URBANISTIČNE ZASNOVE
V DOLGOROČNEM PLANU MESTA LJUBLJANE

Ivan Ž O N T A

Ljubljana, 1985

N a r o č n i k :

ZVEZA URBANISTOV SLOVENIJE

(javni natečaj)

Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo v Ljubljani

OBLIKOVNE PRVINE URBANISTIČNE ZASNOVE
V DOLGOROČNEM PLANU MESTA LJUBLJANE

Nosilec naloge:

Ivan ŽONTA, dipl. inž.

Direktor:

Marko KMECL, dipl. inž.

Oxf.: 911:903(497.12 Ljubljana)

I z v l e č e k

ŽONTA, I.: OBLIKOVNE PRVINE URBANISTIČNE ZASNOVE V DOLGOROČNEM
PLANU MESTA LJUBLJANE

Prispevek v poenostavljeni grafični obdelavi kartografskega gradiva obravnavanega območja, oblikuje na osnovi ugotovljenega stanja nekatere ideje za njegovo sanacijo in razvoj. Poudarek je na razvoju in kontinuiteti zelenih površin širšega in ožjega žaledja mesta Ljubljane.

V S E B I N A

1. NAMESTO UVODA
2. IDEJNA IZHODIŠČA ZA USKLADITEV NEKATERIH ELEMENTOV MED-OBČINSKIH PROGRAMOV DOLGOROČNE PROSTORSKE ZASNOVE
3. IDEJNA VARIANTA PROSTORSKE ORGANIZACIJE DELA PROMETNE ZASNOVE KOT IZHODIŠČA ZA OHRANITEV IN RAZVOJ GRAJENEGA TER ODPRTEGA PROSTORA IN ZARADI IZBOLJŠANJA ČLOVEKOVEGA OKOLJA
4. PRISPEVEK K IDEJNI VSEBINSKI IN OBLIKOVNI PRENOVI ODPRTEGA PROSTORA NEKATERIH OBMOČIJ MESTA
5. PRILOGE
 - PREGLEDNA KARTA KARTOGRAFSKIH PRILOG
 - KARTOGRAFSKE PRILOGE: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

P R E G L E D K A R T O G R A F S K I H P R E D L O G

KARTA 1. -

IDEJNA IZHODIŠČA ZA USKLADITEV NEKATERIH ELEMENTOV
MEDOBČINSKIH PROGRAMOV DOLGOROČNE PROSTORSKE ZASNOVE

M 1:50000

KARTA 2, 3. -

IDEJNA VARIANTA PROSTORSKE ORGANIZACIJE DELA PROMETNE
ZASNOVE KOT IZHODIŠČA ZA OHRANITEV IN RAZVOJ GRAJENEGA
TER ODPRTEGA PROSTORA IN ZARADI IZBOLJŠANJA ČLOVEKOVE-
GA OKOLJA

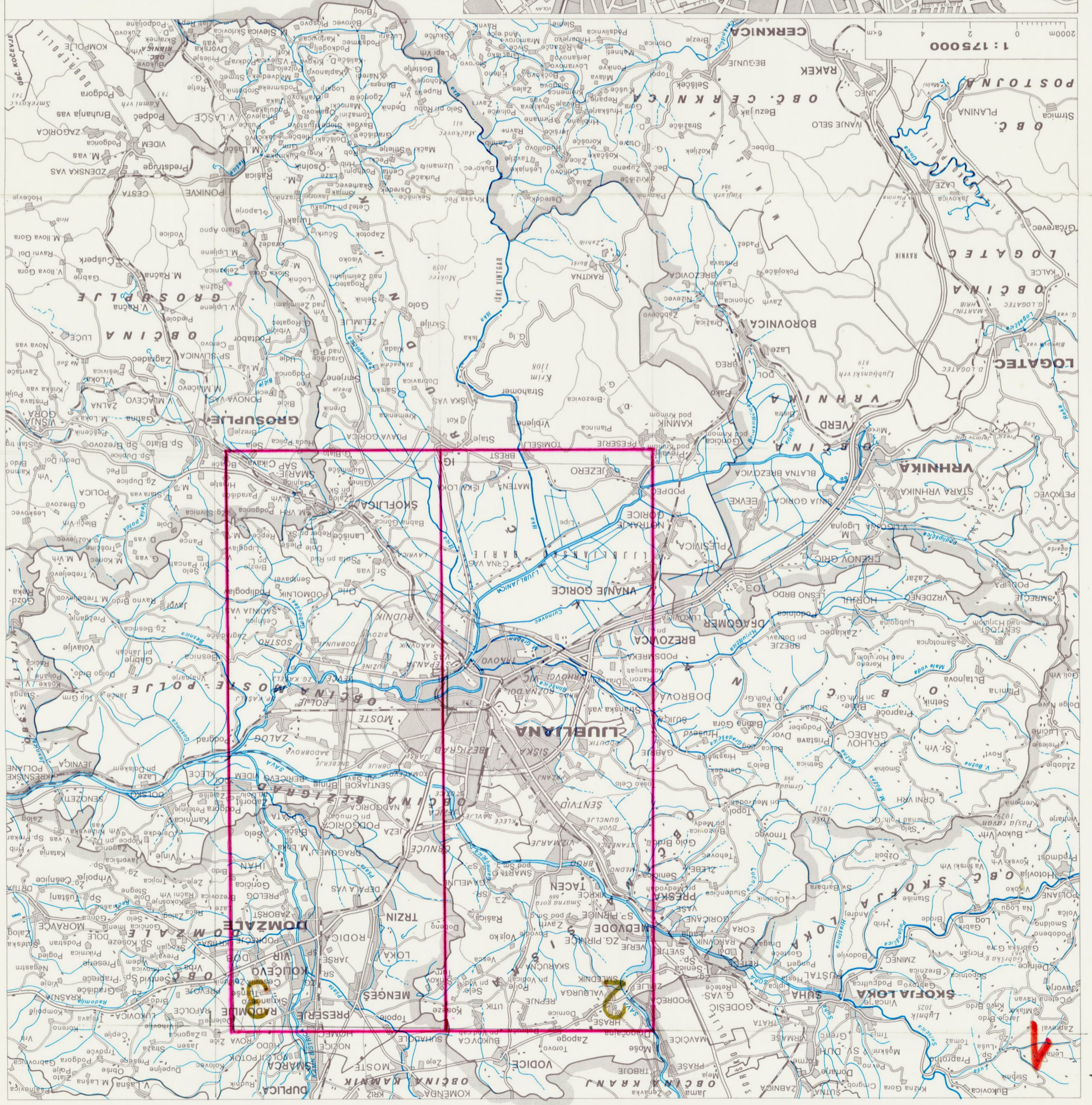
M 1:10000

KARTA 4, 5, 6, 7. -

PRISPEVEK K IDEJNI VSEBINSKI IN OBLIKOVNI PRENOVI
ODPRTEGA PROSTORA NEKATERIH OBMOČIJ MESTA

M 1:1000

**PREEDNA KARTA LUBLJANSKIH OČIN
BEŽIGRAD, CENTER, MOSTE-POLJE, ŠIŠKA, VIČ-RUDNIK**

PREGLED KARTOGRAFSKIH PREDLOG

KARTA 1. -
 IDEJNA IZHODIŠČA ZA USKLADITVEV NE-
 KATERIH ELEMENTOV MEDOČINSKIH PRO-
 GRAMOV DOUGOROCNE PROSTORSKE ZASNOVE
 M 1 : 50 000

KARTA 2, 3. -
 IDEJNA VARIANTA PROSTORSKE ORGANIZA-
 CIJE DELA PROMETNE ZASNOVE KOT IZHO-
 DIŠČA ZA OHRANITVEV IN RAZVOJ GRAJE-
 NEGA TER ODRTEGA PROSTORA IN ZARADI
 IZBOLJŠANJA ČLOVEKOVEGA OKOLJA
 M 1 : 10 000

KARTA 4, 5, 6, 7. -
 PRISPEVEK K IDEJNI VSEBINSKI IN OBLI-
 KOVNI PrenoVI ODRTEGA PROSTORA NE-
 KATERIH OBMOCIJ MESTA
 M 1 : 1000

1. NAMESTO UVODA

"DA" ali "NE" sodelovati je bila bistvena dilema od prvega dne razpisa natečaja pa tudi ob informaciji podaljšanja razpisnega roka. Tudi v trenutku izteka natečaja je dilema podobna ali še večja - saj vse obsežne problematike, ki bi z natečajem morala biti obravnavana - ni mogoče doseči.

Ta zaključek potrjujejo med drugim tudi sledeča dejstva:

- skromne natečajne kartografske podloge,
- neusklajene vsebine projektantskih institucij,
- neskladnosti med obsežnimi verbalnimi programi, zakonodajo in projektnimi zasnovami nasproti skromnim realiziranim rešitvam v prostoru,
- da so kljub znanju in sredstvom slabo izkoriščene možnosti v preteklosti.

Navedena in druga dejstva potrjujejo kljub "formalnemu" le skromen dialog med usklajevalci strokovnih in samoupravnih aktivnosti na področju urejanja in uporabe prostora. Znotraj sistema je tudi občan - dopoldan kot delavec v združenem delu - popoldan pa kot uporabnik rezultatov svojega in dela drugih.

V takem razpoloženju in ob vsebinskem izzivu natečajne problematike se zdi, da je prav, da se poleg eminentnih projektantskih institucij udeleži razmišljanja tudi občan mesta Ljubljane.

Zato je poenostavljeno obdelano gradivo prispevek, ki na osnovi ugotovljenega stanja v obravnavanem prostoru, oblikuje nekatere ideje za njegovo sanacijo in razvoj. Vse z namenom demokratičnega dialoga kar dosedanja institucija sistema javne razgrnitve zagotovo ni. Z verbalnimi dejstvi je možen le delen dialog o prostoru - njegova grafična, pa četudi poenostavljena predstavitev je motiv in argument s katerim je oblikovan ta prispevek.

Vsa vsebina je praktično predstavljena na sistemu kart z legendami v tekstu. Načelno so komentirani le nekateri ključni prostorski problemi, predvsem tisti, ki predstavljajo vodilne motive predstavljenih idejnih izhodišč.

2. IDEJNA IZHODIŠČA ZA USKALDITEV NEKATERIH ELEMENTOV MEDOBČINSKIH PROGRAMOV DOLGOROČNE PROSTORSKE ZASNOVE.

Karta 1., M 1:50000, legenda

V prostoru ljubljanskih občin so očitna razvojna neskladja med "razvitim severom" in "manj razvitim" jugom. Te probleme odločno pogojuje prometni sistem, ki se po dosedanjih razvojnih projektih koncentrira predvsem v severnih ljubljanskih občinah. Prometnemu sistemu sledijo lokacije industrije in seveda hkratni interes po povečanju poselitvenega prostora, pa čeprav na račun najboljših kmetijskih zemljišč. Prostorski problemi se stopnjujejo s projekti prometne /predvsem železniške/ infrastrukture, ki se zgoščuje in razvejuje v zahodnem koridorju ljubljanskih vrat. Realizacija teh projektov bi bistveno degradirala večnamenskost prostora med Rožnikom in Polhograjskim hribovjem.

Karta predstavlja poiskus programa uravnoveženja razvoja občin mesta Ljubljane, ki bazira predvsem na:

- oblikovanju optimalne prometne infrastrukture v obmestnem in mestnem prostoru
- v odpiranju vzhodnih vrat za potrebe železniškega in avtocestnega koridorja
- na južnem poteku nove železniške trase za potrebe hitre in primestne železnice
- na potrebi po kompleksni primerjalni študiji potencialnih poselitvenih površin
- enakomerni razporeditvi lokacij proizvodnih površin
- na komparativnih prednostih odprtega prostora
- na učinkovitem odvodnjavanju Barja na desnem bregu Ljubljanice s sistemom kanala na poteku od Podpeči vzdolž Črne vasi do Rudnika od tu pa v predoru v dolino Rastučnika pod Vrhom in nadalje v odprtem kanalu mimo Zadvara pod Sostrom v Ljubljano.

S podrobnimi projekti bi morali preveriti dejanske možnosti. Če bi tak sistem "novega prekopa" uspel bi z osušitvijo barjanskih in moščanskih mokrih zemljišč pridobili obsežna kmetijska zemljišča za potrebe Ljubljane.

4

I D E J N A I Z H O D I Š Č A Z A U S K L A D I T E V
N E K A T E R I H E L E M E N T O V M E D O B Č I N S K I H
P R O G R A M O V D O L G O R O Č N E P R O S T O R S K E
Z A S N O V E

LEGENDA

KARTA 1

- - AVTOCESTA
- - OBVOZNA CESTA
- - VPADNICE IN KROŽNA CESTA
- - POVEZOVALNE KROŽNE CESTE
- - KROŽNA CESTA OKOLI ROŽNIKA
- - PRIMESTNA ŽELEZNICA IN TOVORNA PROGA
- - HITRA ŽELEZNIŠKA PROGA
- - ZBIRALNI - ODVODNI KANAL /PODPEČ - ZADVOR/
- - POTENCIALNA OBMOČJA ZA PROUČITEV NAČRTNE URBANIZACIJE

- POTENCIALNA IN OBSTOJEČA OBMOČJA GOZDOV S PARKOVNO FUNKCIJO

- POTENCIALNA KMETIJSKA ZEMLJIŠČA NA OBMOČJU MELORACIJ VZDOLŽ VPLIVNEGA OBMOČJA ODVODNEGA KANALA /PODPEČ - ZADVOR/

- POTENCIALNE LOKACIJE PROIZVODNIH POVRŠIN

- POTENCIALNE LOKACIJE ŠPORTNO REKREACIJSKIH SREDIŠČ

- POTENCIALNE LOKACIJE AVTO-KAMPOV

- POTENCIALNO OBMOČJE OSREDNJEGA POKOPALIŠČA

- OBMOČJA ZA KATERA JE POTREBNO IZDELATI USTREZNE PODROBNE KRAJINSKO UREDITVENE NAČRTE IN ZAGOTOVITI NJIHOVO IZVAJANJE

3. IDEJNA VARIANTA PROSTORSKE ORGANIZACIJE DELA PROMETNE ZASNOVE KOT IZHODIŠČA ZA OHRANITEV IN RAZVOJ GRAJENEGA TER ODPRTEGA PROSTORA IN ZARADI IZBOLJŠANJA ČLOVEKOVEGA OKOLJA

Karta 2, 3, M 1:10000, legenda

Karta predstavlja identifikacijo idejnih izhodišč in s tem ustvarja pogoje za kritično oceno variantnih možnosti.

Podan je poiskus sinteze stanja in posledic spreminjanja poteka tras prometne infrastrukture /za cestna in tirna vozila/.

Nakazana je tudi občutljivost sistema mestnih prometnic oziroma njihovega vodenja in obremenjevanja z javnim, zasebnim in internim prometom.

Iz tega izhaja nuja po selektivnem prometnem režimu znotraj območja obvozne in krožne ceste v coni mestnega središča. Selektivni promet je osnova izboljšanja bivalnih in splošnih življenskih razmer v mestnem jedru.

K temu naj bi na svoj način prispeval tudi hiter in enostaven pristop v območje rekreacijskih kompleksov kot ga predstavlja varianta poteka krožne ceste okoli Rožnika.

I D E J N A V A R I A N T A P R O S T O R S K E O R G A -
N I Z A C I J E D E L A P R O M E T N E Z A S N O V E
K O T I Z H O D I Š Č A Z A O H R A N I T E V I N
R A Z V O J G R A J E N E G A T E R O D P R T E G A
P R O S T O R A I N Z A R A D I I Z B O L J Š A N J A
Č L O V E K O V E G A O K O L J A

LEGENDA

KARTA 2, 3

- AVTOCESTA

- OBVOZNA CESTA

- VPADNICE IN KROŽNA CESTA

- POVEZOVALNE KROŽNE CESTE

- MESTNA CESTA ZA JAVNI PROMET

MESTNA CESTA ZA ^TINERNI PROMET IN PROMET Z
- MALIMI MESTNIMI AVTOBUSI

- ULICA NAMENJENA PEŠCEM

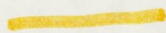
- PARKIRANJE V PARKIRNI HIŠI

- PARKIRANJE POD NIVOJEM TERENA

- PARKIRANJE NA ODPRTEM PROSTORU

- MESTNI AVTOBUSNI PROMET V PREHODNEM OBDOBJU DO
CELOSTNE REORGANIZACIJE MESTNEGA PROMETA

- KONČNA POSTAJA AVTOBUSA ALI TRAMVAJA OB KROŽNI
CESTI

- ŽELEZNIŠKA PROGA NA NIVOJU TERENA

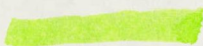

- ŽELEZNIŠKA PROGA POD NIVOJEM TERENA

- KROŽNA CESTA OB VZNOŽJU ROŽNIKA

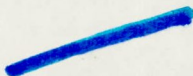
- MOST

- ULICA NAMENJENA PEŠCEM

- ODPRTI PROSTOR JAVNIH ZELENIH POVRŠIN IN
TRGOV

- POTEK ZBIRALNEGA - ODVODNEGA KANALA
/PODPEČ - ZADVOR/

- V ODPRTEM KANALU

 - V CEVOVODU IN TUNELSKEM POTEKU

- OBMOČJA CONINGOV ZA KATERE JE POTREBNA
- SPREMEMBA NAMEMBNOSTI

4. PRISPEVEK K IDEJNI VSEBINSKI IN OBLIKOVNI PRENOVI ODPRTEGA PROSTORA NEKATERIH OBMOČIJ MESTA

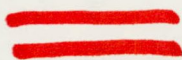
Karta 4, 5, 6, 7, M 1:1000, legenda

Izhodišče vsebinske in oblikovne prenove nekaterih mestnih območij je predvsem v ideji postopnega prehoda od sedanjega prometnega režima v sistem, ki bo dajal dovolj prednosti in varnosti pešcu, obenem pa zagotavljal atraktivne povezave med kompleksi raznoterih območij mestnih funkcij. Masovni radialni promet naj bi ostajal na obodu kontinuirane krožne ceste, ki bi z ustreznim prometnim režimom povezovala posamezna izhodišča avtobusnih ali tramvajskih^k linij na vpadnicah. Postopoma bi tudi ves centralni avtobusni promet /velikih krpanov/ prešel na dovolj gost, različnim razmeram prilagodljiv sistem udobnih malih mestnih avtobusov. Oskrbni in osebni promet bi se moral prilagoditi peščevim in kolesarskim prometnim smerem. Tako bi bilo mogoče v doglednem času spremeniti ponekod nevzdržno stanje v razmere bolj humanega okolja.

P R I S P E V E K K I D E J N I V S E B I N S K I I N
O B L I K O V N I P R E N O V I O D P R T E G A P R O -
S T O R A N E K A T E R I H O B M O Č I J M E S T A

LEGENDA

KARTA 4, 5, 6, 7

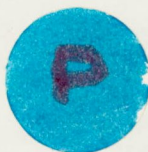
- KROŽNA CESTA

- KROŽNA CESTA POD NIVOJEM TERENA

- VPADNICA

- PARKIRNA HIŠA

- PARKIRIŠČE POD NIVOJEM TERENA

- PARKIRIŠČE NA ODPRTEM PROSTORU

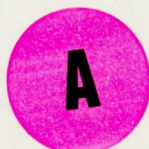
- MESTNA CESTA ZA JAVNI PROMET

MESTNA CESTA ZA INTERNI PROMET IN PROMET Z
- MAJHNIMI AVTOBUSI

MESTNA CESTA ZA AVTOBUSNI PROMET V PREHODNEM
OBROBJU DO ORGANIZACIJE PROMETA Z MALIMI
- AVTOBUSI

- KONČNA POSTAJA AVTOBUSA ALI TRAMVAJA OB
KROŽNI CESTI

- POTEK KROŽNE CESTE OB VZNOŽJU ROŽNIKA ZA PROMET S PRILAGOJENIM JAVNIM PREVOZNIIM SREDSTVOM

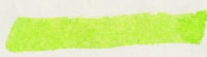
- ŽELEZNIŠKA PROGA NA NIVOJU TERENA

- ŽELEZNIŠKA PROGA POD NIVOJEM TERENA

- MOST ZA PEŠČE

- MOST ZA MOTORNI PROMET

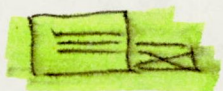

- ULICA NAMENJENA PEŠCEM

- NADHOD ZA PEŠČE

- JAVNI PREHOD ZA PEŠČE SKOZI STAVBO

- PODHOD ZA PEŠČE

- OBMOČJE POZIDAVE KI SE RUŠI ZARADI SPREMEMBE NAMEMBNOSTI PREDVSEM ZA OBLIKOVANJE JAVNIH ZELENIH POVRŠIN IN TRGOV

- OBMOČJE PROSTIH POVRŠIN, KI GA VKLJUČUJEJO V NOVE KOMPLEKSE JAVNIH ZELENIH POVRŠIN IN TRGOV

 - OBMOČJE JAVNIH ZELENIH POVRŠIN S SPREHAJALNIMI
POTMI

 - SANACIJA GRAJSKIH POBOČIJ

 - OBMOČJA CONINGOV OPREDELJENE NAMEMBNOSTI:

- PROMETNO SREDIŠČE
/ŽELEZNIŠKA IN AVTOBUSNA POSTAJA/

- MEDICINSKO SREDIŠČE

- CIVILNE REPUBLIŠKE IN MESTNE
INSTITUCIJE

- ŠOLSTVO

- TURIZEM - GOSTINSTVO IN KULTURA

- VHOD V PODZEMNO GARAŽO

